

ŠALCINIS

Dzūkijos nacionalinio parko direkcija

Nr. 70 2009 m. Liepa

Kur gyvi amatai, gyva ir kalba

„– Vakar pagaviau mazų mazų zuvytį.

– Kokių?

– Asarukų.

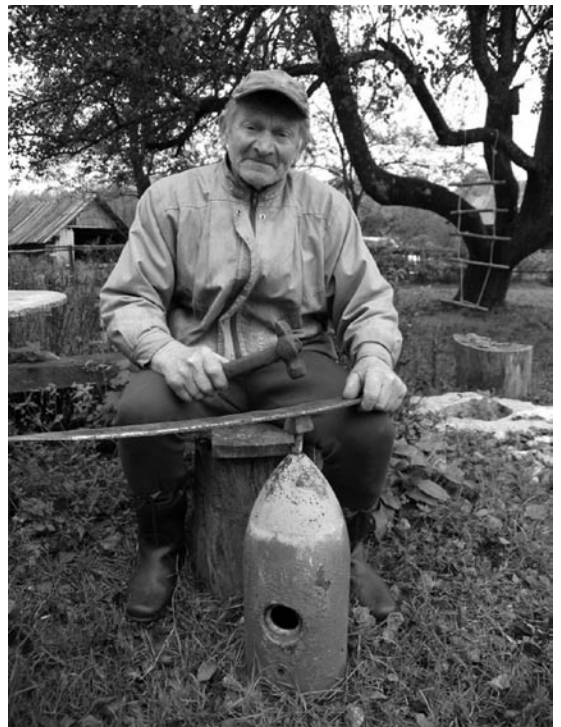
– Tai kas?

– Tokis navatnas taš asarukaš, tokis akruglaš...”

Prieš daugelį metų šitoki pokalbį Ašašnykuose užrašė tautosakininkai. Šiandien kalbininkai sako, kad šiam kaimui tikrai būdinga ypatinga, niekur kitur negirdėta šnektą. O svetimybės „navatnas“ ir „akruglas“ šnektos negadina. Bendrinė lietuvių kalba jokių svetimybių netoleruoja, bet tarmės bei šnektos todėl yra tokios gyvos, kad nepaiso bendrųjų taisyklių. Žinoma, saikas ir čia reikalingas. Todėl tie dzūkai, kurie specialiai studijuoja lietuvių kalbos subtilybes, dzūkiškai kalba ypač gražiai. Tuo dar kartą įsitikino Marcinkonių krašto kultūros smalsuoliai, susirinkę į Dzūkijos nacionalinį parką, į seminarą „Dzūkų tarmės duomenų rinkimas ir vartoseną“. Viešnios iš Lietuvių kalbos instituto – profesorė Danguolė Mikulėnienė, daktarė Asta Leskauskaitė ir doktorantė Violeta Meiliūnaitė ne tiktai įdomiai pasakojo apie Pietų aukštaičių tarmę, bet ir leido pasiklausyti tikrai gražių poringų, užrašytų ir Dzūkijoje, ir Žemaitijoje. O mes, Parko darbuotojai, galėjome pasidžiaugti, kad neseniai išleidome iliustruotą knygą „Gyvieji amatai Dzūkijos nacionaliniame parke“. Ir kaip aišku dabar mums visiems: gyvas žodis bus tol, kol bus gyvas senoviškas daiktas, kol bus žmogus, mokantis tą daiktą sukurti.

Po seminaro dalyviai neskubėjo skirstytis. Pirmą iš kairės: dr. Asta Leskauskaitė, marcinkoniškis Vytautas Paulaitis (Vilniaus Vytautų klubo prezidentas), „Šalcinio“ redaktorius Henrikas Gudavičius, profesorė Danguolė Mikulėnienė, Violeta Meiliūnaitė, Dalia Blažulionytė

Brolių ČERNIAUSKŲ
nuotraukos

Kasčiūnų kaimo poetas
Vytautas Jakavonis plaka dalgį
ant aviacinės bombos

Partizanai Musteikos miškuose

Pokario metais musteikiškiai nebuvo aktyvūs partizanai. Vienintelis Alfonsas Gaidys buvo Čepkeliuose, grybauliško Gražuolio – Stasio Jovaišio būryje. Tačiau neilgai, vos keletą mėnesių, nes greitai pateko rusams į rankas ir tik po daugelio

aplinkinių kaimų žmonių, nes šilų krašte partizanų aktyvumas nebuvo didelis, čia jų ir žūdavo mažiau. Skaitant Adolfo Ramanausko knygą „Daugel krito sūnų“ ir gretinant musteikiškių prisiminimus, norėjosi atsekti kai kurių partizanų žūties vietas.

Jonas Baublys prisimena vyrus kovojusius už Lietuvos laisvę. Romo NORKŪNO nuotrauka

tremties metų sugrįžo į gimtąjį kaimą. Aktyvūs buvo aplinkinių – Grybaulios, Margionių, Ašašnikų, Kabelių – kaimų vyrai, partizanų gretose jų buvo ne vienas. Tačiau Musteikos kaimo miškuose vyko aktyvus partizaninis judėjimas, kaimas partizanus paremdavo. Partizaninei veiklai čia buvo geros gamtinės sąlygos, nes aplinkui tyvuliavo pelkėtos, žmonių neliestos girios. Partizanai naudojo nedidelėmis, pušynais apaugusiomis salomis. Tokios salos buvo taip vadinama Grada, Šilai, Dvarna sala, Viršumusteikis, Dalynkos, Astravas. Būtent šalia Astravo vienkiemio, Grūdų upės aukštupyje, pirmąją slaptavietę įkūrė Pietų Lietuvos partizanų vienytojas Juozas Vitkus – Kazimieraitis. Vėliau jo vadavietės buvo prie Rudnėlės kaimo, Kasčiūnų kaime, Žaliamiškyje.

Partizanų vienytojas kurį laiką gyveno vienoje žeminėje su Merkinės partizanų vadu Adolfu Ramanausku – Vanagu. Būtent Vanago prisiminimai, kurie pasiekė mūsų dienas, dabar padeda atsekti daugybę Pietų Lietuvos partizanų kovos aplinkybių. Svarbesni įvykiai dažniausiai būdavo pastebimi ir

Viena iš tokių vietų yra taip vadinamas Perkadas. Pavadinimas kilęs iš rusiško žodžio „perechod“, Musteikos kaimas taip pat yra beveik sala, apsupta pelkių. Toje vietoje, kur yra Perkadas, anksčiau buvo labai sunkus išvažiavimas per pelkes link Grybaulios kaimo. Ten ir velniai vaidenosi, o medyje buvo padirbta koplytėlė, kuri saugojo keliaujančius. Ten beuogaujančius tris partizanus užklupo sribai. Štai ką apie tai pasakoja musteikiškis Pranas Kilminavičius:

„Ty už Juozališkės sugruvis kryžus kur palei

Senų kelių. Ty už ruskių pastatė, ty pamušė ruskiai partizanus, nušovė du, dar aš juos parvežiau tuos partizanus, vienas sužeistas pabėgo. Tai ty pastatė, ty tokis Ruseckas buvo, tai jam liepė partizanai kad padaryt kryžalį ir ty pastatė. Dar jau sugruvo. Ty buvo miškas tadų dzidelys, tai jieį ca parajo nok Jimškų ir norėj ca per Perkadų aic, tadų ty bala buvo, ty buvo uogynas, jie tan uogynan buvo pasguly, uogavy, ir rusai ajo nuk garnizono ir juos užajo, vienų nušovė anta kalnėlio, kitų, kab bėgo, tai raistan. Tas Ruseckas padarė, jis graino anta smuiko, paskui jisai isikėlė Kabeliuose, kavoliavo kap cik kolūkis buvo. Ruskiai nenugrovė, nežinojo kokių dalyku pastacyta“.

Galbūt tai buvo partizanai Viktoras – Viktoras Petrūnas ir Juozaitis – Edvardas Juknaitis, Marcinkonių bataliono vadas, kurie žuvo, o pabėgo sužeistas Briedis – Vytautas Zaleckas, nes juos mini partizanų metraštininkas Adolfas Ramanauskas.

Kita partizanų žuvimo vieta yra An Grados. Taip vadinama sala netoli kelio Musteika – Pagarenda. Ten buvo užpultas gausus partizanų būrys. Partizanus

išdavė Beržas. Žmonės pasakoja, kad jis buvo nužymėjęs kelią link žeminės. Adolfas Ramanauskas – Vanagas aprašo partizano Lino – Svirsko Prano pasakojimą, kaip jis paspruko iš didelės apsupties. Tai panašu į tą patį įvykį. Tada žuvo partizanų vadas Tauras. Muteikiškiai mini ten žuvus brolius Lukošynus iš Ašašninkų kaimo, Šarkaus Aliutės brolių. Sako, kad žuvusių partizanų buvo daug, juos

buvo suguldę Musteikoje An Bogno. Ten pat, kur rusų partizanai karo pabaigoje sušaudė Musteikos kaimo vyrus – dabar ten stovi ažuolinis atminimo kryžius. An Grados buvo pušis, pažymėta kryžiumi, – partizanų žuvimo vieta. Dabar tos pušies nėra, tačiau partizanų žeminės vieta dar matyti.

(Tęsinys kitame numeryje)

Romas NORKŪNAS, Musteika 2008 m.

Ką senotiai porina

„Vaje, vaje, kaip vargom...“

Pasakoja **Ona KAUPINYTĖ – VALUKYNIENĖ**,
gim. Kibyšiuose 1931 m.

Mes su Juozu Kaupiniu, amžiną jam atilsį, – pusbrolių vaikai, giminės... Mano žmogus lagerin buvo, kaip mirė Stalinas, jų jau palaido. Už mane aštuoniolika metų buvo vyresnis, bet aš Dievui dėkavoju, kad man davė tokį žmogų... Senatvėj vienam gerai, aš neatsidžiaugiu kaip man gerai... Vienas sūnus Šiauliuose, direktorius, kitas Vilkiaucinin gyvena...

O kaip mes vargom, kai buvom jauni. Mėlynės rinkom Kibyšių miške, kaip jau mes vargom, mes šeši vaikai buvom, nu ir tėvas nelabai sveikas, jau kaip mes vargom su broliu. Aš – vyriausia, nu, toki laikai buvo, nešdavom į Druskinykus parduot

mėlynės, jau nešam tas uogas, o eidami namo – duonos prisperkam, ir vėl nešam, kol namus pasieki ir nuvirsti, visko būna, gi užmiegi eidamas. Per Radyščių eidavom, paskui an Liškiavos, per dienų uogauni, naktį eini in tuos Druskinykus, išpirkdavo turgun. Nu tikrai nuvirsdavo, nugi eina išvargę ir išsiverčia tas uogas, o jei kiaušinius neša, tai sugurina tuos kiaušinius... Tai išsiraičiojam mes iš juoko, iš savęs juokies žmogus, iš to vargo... Nu, kolūkis nieko nemokėjo, nešam tas uogas... O mano jaunesnės seserys, broliai – jau kitoks laikas buvo, jau ne taip vargo, o mes – vaje, vaje, kaip mes vargom...

Užrašė **Henrikas GUDAVIČIUS**
2008, birželis

Ant šios kalvos Kibyšių kaime stovėjo dominikonų koplyčia. Brolių ČERNIAUSKŲ nuotrauka

Naginės tai ne kadokai

Vytautas Valentukevičius su savo pasiūtais batais

Pasakoja **Vytautas VALENTUKEVIČIUS**
iš Kabelių (Balaitės) vienkiemio, gim. 1929 m.

„Mūs kaiman tai daug kas nešoją nagines, po karo buvo sunku, tadų padangų jei kur rado, tai visi sukapojo, tai kū tu, išsidalina, naginės padas iš padangos... Ne, ne kadokai, aš su kadokais nevaikščiojau, ca naginės. Musteikon labai pynė vyžus, o mes ne, ca ir karklų nėra... Apyvarus keiciam kap nuplyšta, o skūra laiko, oi gerai. Aš buvau bernas, ajau miškan, visa, sovietų laikais, nu, kap cik užajo... Pas mus yra ir instrumentai senoviniai, dziedas mano buvo batsiuvys, Kazys, Kazys Valentukevičius, o jau mano tėvas – Marcynas. Da ir varstotas yra batam siūc... Buvo ir vyžai, bet jau aš vyžų nenešojau, aš nemokėjau pync, Musteikoj daugiausia karklų.

Važiavom šienauc in Gudo Šalį... Nebuvo naginės formos, ne, atsimieravai kokio plocio raikia ir viskas, užlankei, cia prisiuvai, ciagi ausys apyvaram, nu ir visa, nu pamieravai, kokio dzydzio koja. Ale su autais raikėjo, platesnė kad būt, žiemų kad nesušaltai, ir buvo šalcio ojo – joj, apsuki autais, brat, oj, tadų ir kerzų nei gūminių batų nebuvo, nieko.“

P.s. Pasiklausę Vytauto Valentukevičiaus pasakojimo, pagalvojome, kad jau galima mūsų Parke išskirti vietas, kur vyravo kuri nors viena senovinio apavo rūšis. Vyžos, žinoma, buvo universaliausios apavas, bet jos taip pat būna skirtingos. Mančiagirėje, pavyzdžiui, pynė vyžas iš ęglio. Musteikoje, Darželiuose, Margionyse, Marcinkonyse buvo ir karklinės, ir liepinės vyžos. Marcinkonyse, Žeimiuose sodiečiai nešiojo kadokus – padas medinis, o viršus – odinis. Kabeliuose raukė nagines, o Levūnuose skobė klumpes. Štai ką porina Elena Jakavonytė – Kleponienė, gim. 1922 m.: „Aš paci vaikščiojau su klumpėmis. Mano Kostas darė klumpes ir sau, ir man, ir vaikam darė. Dar vaikai ajo ir mokyklon su klumpėmis. Daugiausia darė iš ankslio. Jei kokios odos senos turi, tai pakala viršų. Visi Levūnų kaiman mokėję daryc klumpes.“ (Cit. iš „Levūnų kaimo papročiai“, Lietuvos liaudies kultūros centras, sudarė Nijolė Marcinkevičienė, V. 2008)

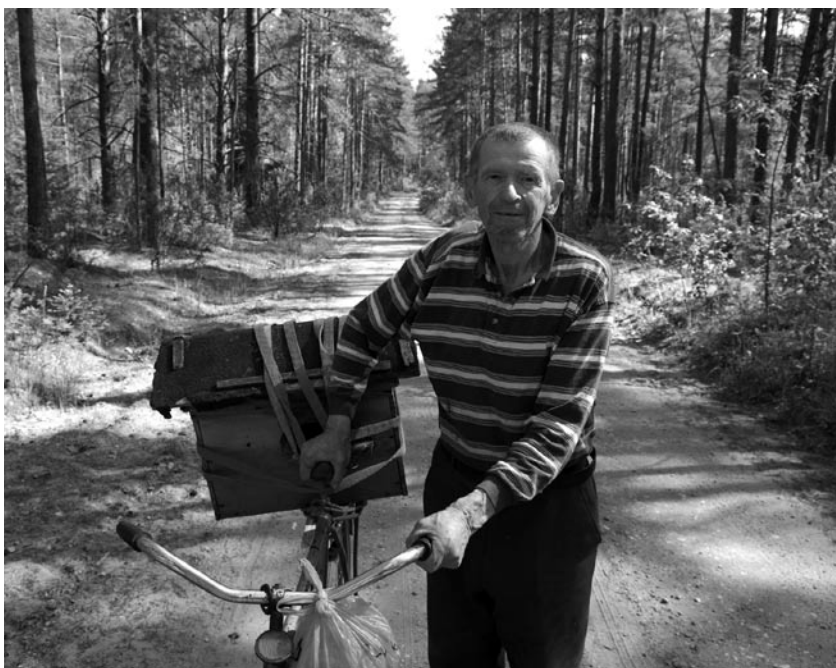

Antanas Tamulionis, kalvis iš Rodukos, nesunkiai sumeistrauja ir medpadžius

Šitokia apavo įvairovė kalba ir apie sodiečių kūrybiškumą, ir apie kaimų uždumą. Žolių gyduolių sinonimai irgi sako tą patį – žolininkės, perduodamos savo patirtį, galėjo tą patį augalą pavadinti savaip, šitaip ir atsirado skirtingi vardai. Ir visa tai šiandien yra didelė vertybė, liudijanti apie kaimo žmogaus išmintį.

Pasakoja
Stasys PLUTULEVIČIUS
iš Mardasavo kaimo:

„Jos drožiamos buvo Žemaitijoje (klumpės), o pas mus buvo apkalama odu. Dariau, aš moku. Pas mus čia darydavo, mes iš alksnio, iš juodalksnio padarydavom padus. Nu odos, jei kokių batų buvo tep kad reiškia auliniai batai. Kad ir anksčiau tai nebuvo to brezento, kerzo kap dar, o anksčiau taigi buvo oda. Ir reiškia tuos odinius, jei tos galvos nuplyšo, tai pasiūdavo vėl, pacys pasiūdavo galvas in tuos aulus ir apkalda klūmpes. Paskum šitas basanoškes, tokias basonkes, kap dar sako, tai tadu basanoškes darydavom, irgi padas medzinis, per šitų vietų va čia apie pirštus kur lankstos, čia perpjauni, iš vidaus oda užkalta kad būt, nu jau čia jaunimas, kad jau būt galima in šokius, smagiau šokc. Tai reiškia

Stasys Plutulevičius veža avilį gaudyti bičių spiečiui

va tos buvo basanoškės, moterim būdavo daug labai dariau. Tai moterimi, būdavo, ir tas pac buvo, linkdavo reiškia, oda iš vidaus užkalta, bet kad ji kojos negadzyt – biškį inlaidzi jau tų odų medzin ir reiškia jos buvo tos jau tokios pusiau pylno pado, bet pusiau an pusaukščių, toki kap ir batai, dzirželiai iš viršaus ir viskas, dzirželiai užkalta in tuos padus, an kulno irgi cik dzirželis.

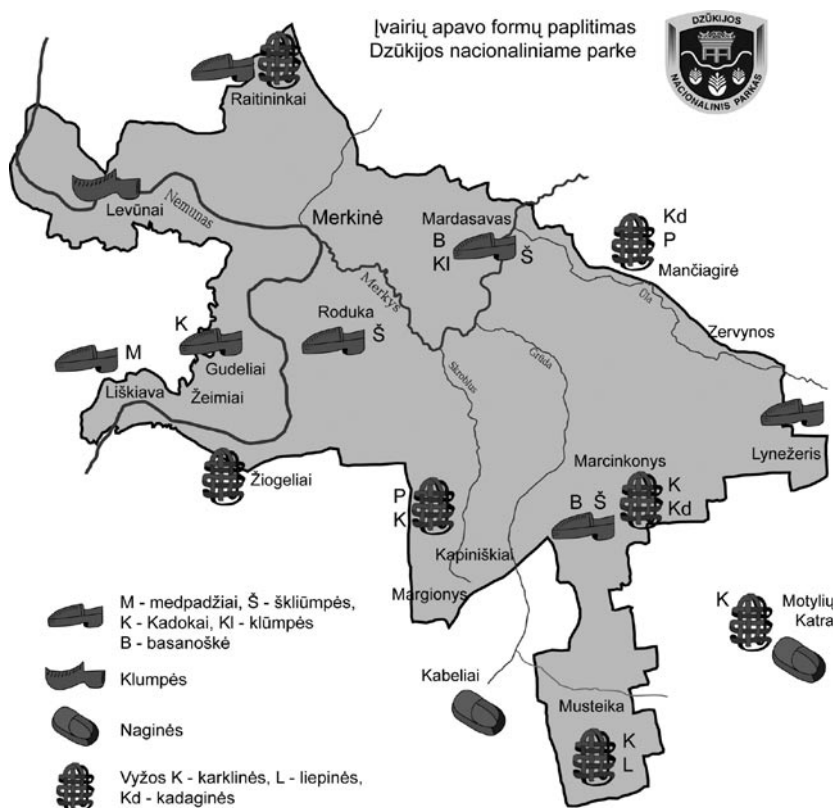
Pas mus tai klūmpės, buvo klūmpės. Kadu čia buvo rubežius, čia gi tuoj pusi lenkai buvo, pas mus net ir kalba skyrės, kadu rubežių nuėmė, mes jau susmaišėm. O tynai jie vadzino, ta pusė Merkio vadzydavo škliūmpės, ne šliūmpės, o škliūmpės, o pas mus klūmpės buvo.

Pasakoja **Elena AVIŽINIENĖ**
iš Lynežerio kaimo:

...tai ciek prisistato an jos, kad musini nusiauc ir nuguryc, ty labai in medžių tų lipo. Tai žinok, tep sunku kartais, aini kur kaiman, nusiauni, pakeli kojų kur acirėmus ir nugurini, ba va šitėp užauga, va tep kap vaikai tų balvonų ricina kap sniego būna. Kap nedrėgna – jis nelimpa.

Užrašė **Henrikas GUDAVIČIUS**
ir **Romas NORKŪNAS**

2008, gruodis.

Rasos prie Jonionių akmenų

Deginančiai saulei pakilus virš Nemuno slėnio. Jonionių pievose ritasi karščio bangos. Darbuojamės iš peties. Pasidaliję darbais, ruošiamės švęsti dar vienas Rasas. Nuo 2001 metų šalia mistinių Joninių akmenų Merkinės jaunimo etnokultūros klubas „Kukumbalis“ kartu su prijaučiančiais susirenka į talką. Tuomet merginos ir moterys pasklinda po laukus skinti gėlių, pinti iš jų vainikus, šnabždėti burtažodžius. Vyrai meistrauja stebules, krauna laužą, lieptelį į Nemuną tiesia.

Merkiniečiai Austėja ir Rokas puošia vieną iš stebulių. Brolių ČERNIAUSKŲ nuotrauka

Atvykę jau radome Džiugą Petraitį su Aisčiu Jurkoniu iš Maksimonių ruošiančius papuošimus stebulėms bei vartams. Šiomet jų statyti nereikės. Atlaikė visus vėjus ir pūgas. O ir išvakarėse padirbėta neblogai. Džiugas demonstruoja akmeninį aukurą, kurį surentė su Egidijumi Pauriu iš JAV ir merkiniškiu Dariumi Kašėta. Galbūt tai dar vienos būsimos legendos dalis?

Pirmieji žiedai sudėti ant žemės. Vadovė Rita Černiauskienė jau suka pirmąsias vijas, o merginoms šiomet tenka eiti bemaž kilometrą, kad surastų tinkamų žiedelių. Nepaisant to, Vita Pačkauskaitė, Austėja Stravinskaitė ir Justina Ivanauskaitė grįžta netrukus ir žiedai pinasi į vis darnesnę derinį.

Skirmantas Stravinskas, Lukas ir Justinas Pačkauskai meistrauja lieptą. Didžiausias sunkumas įtvirtinti jį taip, kad srovė nenuneštų. Nemuno dugnas toje vietoje nepatogus. Kietas ir akmenuotas, tad medį sunku įkalti, tenka bristi į upę. Su Roku

Pačkausku ir Gediminu Čapliku tempiame šakalius laužui. Šiomet didelio nekrausime, kad vėjas liepsnos neišnešiotų. Taip po truputėlį besidarbuojant atvyksta daugiau talkininkų. Kompanija iš tolimojo Jurbarko. Druskininkų ir Eičiūnų.

Laikas tirpo, saulė kaitrėjo. Džiugas kartu su Dariumi Paškovskiu valtimi nuplaukia upėje pritvirtinti deglus. Aistis baigia meistrauti perkūno ženklus. Juos iškeliamo šalia aukuro. Netoliese į dangų kyla pirmoji kartis su stebule, apvyniota šiaudais. Visi darbuojasi iš peties. Tad netrunka iškilti ir dar dvi. Sunkus darbas eina į pabaigą. Artėja šventė.

O ji prasideda kaip paprastai. Susirinkusieji veik visi pasipuošę senoviškai. Varėniškis Gediminas Jakavonis su žmona Nijole ir gausiu draugų būriu, vaikų folkloro ansamblio „Sakalėlis“ nariai iš Alytaus, Genutė ir Algimantas Černiauskai, Aldona Žemaitytė, sveteliai iš Elektrėnų, Šiaulių, Molėtų, Vilniaus ir įvairiausių Lietuvos kampelių. Gražu. Sududena Alberto Martinaičio meistrautas būgnas. Pagaliau turime tikrą, senovišką. Tradicinę bendra fotografiją priešais vartus. Smagu. Kol visi sustoja – klegėjimas. Vėjas gainioja debesis.

Rikiuojamės šventinei eisenai. Priekyje „Kukumbalio“ bernai su vėliavom ir ažuoline žalčio lazda. Traukdami dainą „Kupole rožė“ keliaujame link Joninių akmenų. Ten moterys ir vyrai sustoja skirtingose pusėse. Ir vėl skamba dainos. Šį sykį atitartinės. Moterys vieną posmelį, vyrai perimą kitą ir atvirkščiai. Pasidainavę keliaujame atgalios. Grįžtame pro vartus. Dabar mūsų laukia amfiteatras miške. Sustojame ant jo keteros. Garsas švarus. Toli sklinda. Grįžtame vakaroti. Pirmas merginų ratelis skirtas Jonukui ir Rasai. Na, o vėliau įsisukę žaidimai jau išvaiko susirinkusias prie paparčių pabaisas ir klegesius nėra pabaigos. Sukasi žodžiai, blykčioja žalvariniai papuošalai. Smagu. Šiomet armonika grojo svečias iš Šiaulių, atvykęs su visa šeima.

Saulė jau slepiasi už miško kitame upės krante. Rita užveda dainą „Laidosi saulė“. Tarsi įžanga į

ugnies uždegimo ceremonija. Rimas Okuličius iš Vilniaus įskėlė ugnį su titnagu. Ši suliepsnojo ir prisiiderino prie skambančių melodijų.

Atėjo metas burtams. Merginos išbandė savo tekėjimo laimę mėtydamos vainikėlius. O vėliau iš devynių laukų rinko devynias žoleles. Šiomet turėjome dvi raganas – Elvyrą Petraitienę iš Maksimonių ir Ritą iš Druskininkų, kurios pranašavo likimą ir būrė ateitį. Tuo metu vyrai su valtele nusiyrė į Nemuną, kur netrukus suliepsnojo dar keli aukurai. Norinčių sužinoti savo ateitį netrūko. Artėjo vainikėlių plukdymo valanda.

Vėl vanduo. Paslaptį atspindintis deglių ugnį. Kupolių vainikėliai. Trys svarbiausi rasošventės elementai susijungė į vieną. Sukosi susikibę tėkmėje ir pasislėpė už posūkio. Merkinė – karalių miestas, tad ir laužas užsiliepsnoja karališka liepsna. Pavymui jam į dangų suliepsnojo ir stebulės. Plaikstoma vėjo tamsa prisipildo gyvybės. Tarsi sugrįžusi saulė ramybės ir šėlsmo šventėje, pagražintoje žaibų tvyksejimo.

Vytautas ČERNIAUSKAS,
Merkinė 2009 m.

Joninės Žiūrų kaime

Joninės – gražiausia vasaros šventė. Jau antrus metus Joninės švenčiamos Žiūrų kaime, ant gražuolės Ūlos upės kranto, Margų pievoje. Tą dieną saulutė po dangų ritinėjosi, savo skaisčius spindulius žerdama ant smėlėtos Dzūkijos žemelės.

Nuo pat ryto ruošėmės šventei. Žiūrų kaimo etnografinio ansamblio moterys atėjo nešinos pilnas *kašelas* (balaninius krepšius) darželio ir lauko gėlių, vainikams pinti. Moterys vainikus pynė, vyrai vartus statė, malkas laužui vežė. Laužas buvo sukrautas didelis, kad degdamas apšviestų visus Žiūrų kaimo kalnelius, klonis, arimus ir pievas.

Joninių švesti rinkosi žmonės, kaip dzūkai sako iš visos pasvietės. Kas pėsčiomis, kas važiuoti, tik raito atjojančio nesulaukėme.

Vakarop, salutei slepiantis žalian pušynan, suskambo graži dzūkiška daina, kurią Joninių šventę pradėjo Senosios Varėnos jaunimo folkloro ansamblis „Serbenta“ vadovaujamas Irenos Naujūnienės – Čiraitės. Visi, įeinantys pro vartus, buvo šlakstomi „Ūlos akies“ šaltinio vandeniu.

Po dainos, kurią sudainavo Marcinkonių, Puvočių, Žiūrų kaimų ir Senosios Varėnos folkloro ansambliai, visi pasklido po Margų pievą žolynų skinti ir suskubo vainikus pinti. Prisikeynę žolynų, vieni pynė vainikus, kiti ėjo pas būrėjas kurios iš suskintų žolynų pranašavo ateitį,

o merginos vainikus plukdė Ūlos upe. Daug dainų buvo sudainuota, ne vienas ratelis sušoktas. Visos Margų pievos skambėjo nuok skardaus armonikos balso.

Smagu kap susranka visas kaimas in ratų, o dar smagiau kap priek žūriškių ir susiedai dasdeda – sako Žiūrų kaimo etnografinio ansamblio vadovė Marcelė Paulauskienė.

Joninių šventę Žiūrų kaime organizavo: Dzūkijos nacionalinio parko direkcija, Marcinkonių sniūnija, Marcinkonių ir Žiūrų kaimų bendruomenės.

Jonas BAJORIŪNAS
Ričardo SINKEVIČIAUS nuotrauka

Čystas salcinio vandenėlis

Stovykla „Klampynė“

Šių metų birželio vidury vyko Dzūkijos nacionalinio parko direkcijos ir Varėnos rajono savivaldybės finansuojama stovykla „Klampynė“. Buvo vykdomas projektas „Dzūkijos nacionalinio parko šaltiniai ir jų tyrimas“. Jame dalyvavo Merkinės V. Krėvės gimnazijos bei Varėnos „Ryto“, „Ąžuolo“ vidurinių mokyklų moksleiviai.

Moksleivių įspūdžiai: *Visi susiruošėme į Marcinkonis. Ankstų rytą atvykome į Dzūkijos nacionalinį parką. Susipažinę tarpusavyje, su vadovais Lina ir Emiliu, išvykome tyrinėti Skroblaus upelio šaltinių. Tyrėme vandens pH, mineralizaciją, skaidrumą, nustatėme kiekvieno šaltinio koordinatas. Nuo ištakų pradžios per tris dienas suradome ir ištyrėme 17 šaltinių. Rinkome etnografinę medžiagą apie šaltinius. Radę šaltinio pradžią išmokome nustatyti koordinatas. Buvo ir įspūdingų nutikimų. Keli mokiniai įklimpo į dumblą, iš kurio nebuvo lengva išlipti.*

Kitą rytą vėl iškeliavome į Kapiniškes tęsti darbų. Nuėję daug kilometrų, pavargome, sustojome pievelėje prie kelio ir laukėme mūsų šmaikščių virėjų, atvežusių labai gardžius pietus. Po pietų keliavome dar kelis kilometrus iki Bakanauskų pelkutės, pasižvalgėme po pelkė, atpažinome čia augančius augalus, surinkome paliktas šiukšles.

Greitai prabėgo trys dienos šioje stovykloje mums patiko ne tik duodamas maistas, vadovai, bet ir patirti nuotykių. Pamatėm įspūdingus Dzūkijos krašto gamtos kampelius. Tikimės kad dar ne kartą čia sugrįšime.

Stovyklos „Klampynė“ dalyviai.
Linos ČERNIAUSKIENĖS nuotraukos

Parengė **Lina ČERNIAUSKIENĖ**
ir **Emilis TAMOŠIŪNAS**

VISAIS metų laikais graži yra dzūkų šilų ir panemunių gamta. Dzūkijoje dar gyvuoja senoviniai kaimai, senieji amatai ir verslai. Dzūkijos nacionalinio parko darbuotojai Jums padės suprasti svarbiausią Dainavos krašto savybę – etnokultūra gyva gali būti tikrai tada, kai senolio poringei pritaria čia pat almantis šaltinis. Brangusis lankytojai, atvykęs į šį kraštą, gerbk ir tausok jo taurų grožį.

Išsamią informaciją apie Parką visi svečiai gali sužinoti lankytojų centruose:
Marcinkonyse:

Miškininkų g. 61, Marcinkonys, LT - 65301, Varėnos r.,
tel. 8 310 44466, faks. 8 310 44471; Elektroninis paštas: info@dzukijosparkas.lt

Merkinėje:

Vilniaus g. 3, Merkinė, LT - 65334, Varėnos r., tel./faksas 8 310 57245

Elektroninis paštas: merkine@dzukijosparkas.lt

„Šalčinį“ rasite ir interneto tinklalapyje www.dzukijosparkas.lt

ŠALČINIS

Adresas: Miškininkų g. 62,
Marcinkonys, LT - 65301, Varėnos r.
Tiražas 1000 egz.

Redkolegija: E. DROBELIS, H. GUDAVIČIUS,
A. ČERNIAUSKAS, M. LAPELĖ,
R. NORKŪNAS, D. BLAŽULIONYTĖ
Maketuotojas: V. ČERNIAUSKAS

Spausdino UAB „Albagrafijs“
Pulko g. 96, LT-62133 Alytus
Tel. 8 315 74140
El. p. alba@infoseka.lt